

СТАНОВИЩЕ

От Доц. д-р Йорданка Андреева Найденова

Институт по фуражните култури, гр. Плевен, член на научно жури, назначено със
Заповед № НП-08-52/13.02.2015 г. на Председателя на ССА

Върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ по докторска програма “Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите” от професионално направление ш. 6.3 “Животновъдство”

Тема на дисертационния труд: „ВЛИЯНИЕ НА ПАША И КОНСЕРВИРАНИ ФУРАЖИ ВЪРХУ МЛЕЧНАТА ПРОДУКТИВНОСТ НА ОВЦЕ ”

Автор: ИНА НИКОЛАЕВА СТОЙЧЕВА-МАВРОВСКА, докторант на самостоятелна подготовка към Институт по фуражните култури, гр. Плевен

АКТУАЛНОСТ НА РАЗРАБОТКАТА И ПОЛЗА ЗА ПРАКТИКАТА

Повишаването на ефективността на млечните овцеферми у нас е свързано с увеличаване на млечността на овцете през дойния период, освен чрез селекция, и посредством удължаване периода на лактация чрез ранно отбиване на агнетата, рано заплождане на овцете и прилагане на подходящи системи на хранене през оборния и пасищния периоди. През оборния период млечността е най-голяма и храненето с груби и протеинови фуражи, осигуряващи високи нива на енергия и протеин е от съществено значение. През по-продължителния пасищен период на хранене, съвпадащ с по-голяма част от дойния период, няма съвременни проучвания у нас за факторите, обуславящи качествено хранене на овцете с цел увеличаване на млечността. Поради това дисертационния труд е актуален и с неоспоримо значение за практиката.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд е представен след три годишен период на научни изследвания 2012-2014 г. на автора като асистент. Обсъден е на разширено заседание на първичното научно звено отдел „Консервиране, окачествяване и използване на фуражите” при Института по фуражните култури в гр. Плевен на 21 януари 2015 г.

Дисертационният труд е представен на 148 страници, в които са включени 55 таблици, 29 фигури и графики, 4 снимки. Цитирани са 290 литературни източника – 82 на кирилица, 208 на латиница. Структуриран е правилно, съгласно изискванията на чл.53 от Правилника за приложение на ЗРАСРБ в ССА, като разделите са добре балансирани по обем - заглавна страница и съдържание, увод – 1 стр., литературен преглед с обобщение – 23 стр., цел и задачи – 1 стр., материал и методи – 8 стр., резултати и обсъждане – 88 стр., изводи, приноси и препоръки за практиката - 4 стр.

Литературният обзор е изчерпателен, концентриран и аналитичен като засяга разнообразни въпроси за повишаване на дойната млечност на овцете – вида на хранене, количество, състав и промени на овчето мляко, роля на протеинови източници на хранене, роля на грубите фуражи при оборното хранене, роля на пашата. Прегледът на литературата показва, че докторантът има добра теоретична подготовка по проблема, творчески го анализира, оценява и представя в обобщен вид необходимостта от проучването.

Целта на изследването е мотивирана и поставена ясно и точно – да се изпита влиянието на сено и силаж през оборния период и паша на сят и естествен тревостой върху количеството и състава на млякото от овце с ранно отбити агнета от породата овца Плевенска черноглава. За изпълнението и са формулирани пет задачи, отговарящи на темата на дисертационния труд.

Усвоени са приложените от докторанта разнообразни методи на провеждане и оценка на резултатите от научно-стопански опити с лактиращи овце, синхронизиране на еструса и заплождане, хранене на овце през оборен период с груби фуражи, съставяне на дажби от

концентрирани фуражи, пасищно хранене на овце на естествено и сято пасище, определяне на добив и ботаничен състав на пасищни тревостои, проследяване промените в растежа и развитието на тревите по време на паша, провеждане на *in vivo* опити по смиланост и определяне на нето енергия - КЕМ (Кръмни единици за мляко) и КЕР (Кръмни единици за растеж), химически анализи на мляко, фуражи и екскременти.

Подходът за ротационна паша на сято пасище оценявам като оригинален.

От особена важност в експерименталната работа по специалността е, че докторантът е усвоил методиката на провеждане на научно-стопански опити. Данните от експериментите са представени в разбираем вид. Резултатите са обработени статистически с отчитане на средна стойност и нейната грешка с прилагане на програмен продукт на Microsoft Office 2007 за статистически анализ. Достоверността на разликите между стойностите е определена чрез прилагане на t-test по Стюdent и степен на достоверност $P > 0,05$.

Смятам, че разнообразните постановки на експериментите се дължат на уелото ръководство на научния ръководител Проф., дсн Атанас Кирилов.

ОЦЕНКА НА ПОЛУЧЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ, ПРИНОСИТЕ И ПРЕПОРЪКИТЕ ЗА ПРАКТИКАТА

Представеното научно проучване е постижение като комплексна и обширна разработка на докторант, без професионален опит, идващ от студентската скамейка, обучаван по специалност, различна от храненето на селскостопанските животни – ветеринарна медицина. Разделът „резултати и обсъждане“ съставлява и най-голяма част от дисертацията – 88 стр., или 67 % от дисертационния труд.

Проведени са изследвания, отнасящи се до различни научни направления. Проследени са растежът и развитието на пасищни тревостои, добивът, ботаническият и химическият състав на естествено и сято пасище с двукомпонентна тревна смеска от житен компонент – ежова главица и бобов – еспарзета. Удачно е подбрана тази смеска, тъй като при първи подраст от нея се получава висококачествено сено, а при последващите – отава, подходяща за пасищно използване.

Установена е млечната продуктивност на овцете след ранно отбиване на агнета до 30-ия ден от раждането им през оборен период и паша на естествено пасище. Проведени са три научно-стопански опита през 2012, 2013 и 2014 година като овцете майки са хранени с различни дажби от прилагани в практиката традиционни обемисти фуражи като царевичен силаж, люцерново и ливадно сено. Като източник на протеин и енергия са ползвани комбинирани фуражи - слънчогледов шрот, рапичен шрот, сух спиртоварен остатък, царевично зърно, тритикале. Проучено е влиянието на дажбата върху млечността и състава на млякото.

Подробно са обсъдени резултатите и направени изводи след всеки научно-стопански опит за млечната продуктивност през оборен и пасищен период, консумацията на фураж и енергия, промените в добива, състава и структурата на тревостоите.

Приложен е оригинален подход при трети научно-стопански опит като са проучени също млечната продуктивност през оборен и пасищен период, консумацията на фураж и енергия, промените в добива, състава и структурата на тревостоите при две групи овце. Едната - дзвизки, а другата е новосъздадена от рано заплодени шилета на 7-8 месечна възраст.

Получена е голяма по обем информация от много резултати, които са обсъдени, освен след всеки научно-стопански опит и общо за трите научно-стопански опита. Широтата на разработката създава впечатление, че може да се получи още научна информация от изследванията, но това надхвърля обема и целта на дисертационния труд и може да бъде съобщено по други поводи.

Формулирани са 11 извода (три от които 8-ми, 9-ти и 11-ти с подизводи), вярно отразяващи резултатите от проучването.

Приемам справката за приносите, характеризиращи дисертационния труд, както с научна стойност, така и с практическо значение и приложимост в овцевъдството.

Намирам, че в дисертационния труд е било необходимо да се представи и цитира, че проучването е последващо от друга разработка в отдела, представена като дисертационен труд през 2013 г. от асистент д-р Мирослав Симеонов, с което биха се избегнали въпроси например като предварителен период за подготовка на животните за опити по хранене.

Авторефератът отговаря на дисертационния труд и отразява обективно основните положения и научните приноси. Публикувани са три научни публикации във връзка с труда в реферирани списания – сп. Животновъдни науки, Journal of Mountain Agriculture on the Balkans и авторитетен сборник Grassland Science in Europe, v.19. Стойчева е водещ автор и на трите публикации, което удостоверява, че личният принос на докторанта е признат от съавторите му.

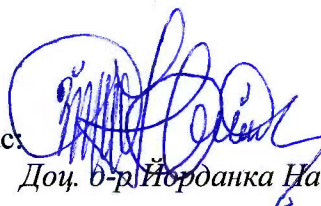
ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на представения анализ на дисертационния труд относно актуалността на темата, усвоените и приложени методи на изследване, изведените експерименти, направените обсъждания и изводи, приноси и препоръки за практическото му прилагане в овцевъдството считам, че дисертационният труд на тема „Влияние на паша и консервирани фуражи върху млечната продуктивност на овце” отговаря на ЗРАСРБ и правилниците за приложението му, което ми дава основание да го оценя положително.

Предлагам на почитаемото Научно жури да гласува положително и присъди образователната и научна степен „Доктор” по докторска програма „Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите” в професионално направление ш. 6.3 Животновъдство на асистент Ина Николаева Стойчева-Мавровска.

31 март 2015 г., Плевен

Подпис:

Доц. д-р Йорданка Найденова